یکتا، معادل فارسی واحدیت

می‌خواهم چهارمین معنا را توضیح دهم. ما که مخلوق هستیم وحدت عددی و وحدت افرادی داریم. خدای متعال وحدت یکتایی دارد و احدیّ‌المعنی بودن. وقتی مباحثه می‌کردیم، خیلی فکر می‌کردم واژه‌هایی که در فارسی این‌ها را برساند، پیدا کنم. در فارسی به آن چه نظیر ندارند، چه می‌گوییم؟ به نظرم بهترین واژه، «یکتا» است. وقتی می‌خواهند بگویند: فلانی نظیر ندارد، می‌گویند یکتا است. «تا»ی آن برای افراد است؛ یعنی اگر بخواهید بشمارید در «تا» بودن یک است. اصلاً نظیری برای او نیست. یک، دو، سه یک چیز است و «یکتا» چیز دیگری است. ما که یکتا نیستیم، ما شبیه داریم. چون شبیه داریم یک تا نیستیم. اما خدای متعال یک تا است. یعنی اصلاً نظیر ندارد. نسبت به چه چیزی؟ نسبت به بیرون از ذات خود او. اگر او را با غیر خودش مقایسه کنید می‌بینید یکتا است و اصلاً نظیری ندارد.

حال راجع به خود ذات او ببینیم؛ حضرت علیه السلام فرمودند «احدیّ‌المعنی»؛ یعنی وقتی سراغ ذات او می‌روید، «لاینقسم فی وجود و لا عقل و لا وهم». به این چه می‌گوییم؟ حضرت علیه السلام می‌فرمایند: «احدیّ‌المعنی»؛ یک معنا بیشتر نیست. بعد توضیح می‌دهند که «لاینقسم». به «عدم الانقسام» چه بگوییم؟ در فارسی واژه‌ای داریم که آن را خوب برساند؟ پس دو تا وحدت داریم. واحد دو جور است: واحدِ بیکفو و واحد بیانقسام. واحد بیکفو، اصلاً نظیر ندارد. واحد بیانقسام، یعنی واحدی که نمی‌توانند آن را تکه کنند. قابلیت انقسام ندارد. این دو وحدت را حضرت علیه السلام برای خداوند متعال ثابت کردند. به واحد بیکفو، می‌گوییم یکتا. واحد بیانقسام؛ محال است منقسم شود؛ بساطت محض است. مثلاً در فارسی می‌گوییم «یکسان». وجودش یکسان است؛ یعنی تبعض‌بردار نیست. وجود ما هم نظیر دارد و هم یکسان نیستیم. الآن در بدن ما سر، غیر از دست است. یعنی یکپارچه و یکسان نیست. بلکه ینقسم فی عقل و وهم و وجود. اعضای ما در وجود منقسم هستند. ما سر داریم، دست داریم و منقسم شده‌ایم. خدای متعال که دست و اعضاء ندارد. این در وجود است. «و لا وهم و لا عقل»؛ در هیچکدام از آن‌ها، خداوند قابلیت انقسام ندارد. اما در واژه‌ی یکسان، باز کاربردهای عرفی در فارسی نسبت به بیرون شیء است؛ مثلاً می‌گویند زید و عمرو یکسان‌اند. نسبت به بیرون می‌گوییم یکسان.

شاگرد: یکپارچه.

استاد: یک پارچه را هم نوشته بودم؛ اما چون «پارچه» بستری است که ... .

شاگرد 2: کلمه‌ی یکتا هم ... .

استاد: بله؛ در کلمه‌ی یکتا، اگر «تا» را به خود ذات بزنیم، تاب این را دارد.

بازبینی #2
ایجاد شده 7 فوریه 2024 17:20:59 توسط ... .
به روزرسانی شده 10 فوریه 2024 13:26:33 توسط ... .